

DIALOG, MONOLOG A ŘEČ V DRAMATU
(PŘEDNÁŠKA/SEMINÁŘ O DRAMATU NA HRANICÍCH ŘEČI)

Cílem semináře je prohloubit znalosti studentů o dramatu 20.století a zejména o jeho experimentálních podobách založených na extrémním zacházení s řečí a jazykem, a s tím spojených teoretických konceptech, které je umožňují uchopit.

Orientační plán:

1. Představení základních problémů, dramatu, literatury.
2. (stručné opakování) Strukturální pojetí řeči: Mukařovský, Veltruský, Procházka, Jakobson.
3. (stručné opakování + aplikace) Analýza Čechovových *Tří sester* z hlediska řečových situací a výstavby kontextů.
4. Řeč jako nástroj a hra – Ludwig Wittgenstein a jeho *Filosofická zkoumání*.
5. Řeč a konstruování světa – analytická filosofie jazyka (R.Rorty aj.)
6. Modernistické experimenty s řečí: Gertruda Stein, James Joyce, experimentální hry Samuela Becketta.
7. Mluvené hry Petera Handkeho (*Spílání publiku, Sebeobviňování, Kaspar*)
8. Monology Thomase Bernharda: kdo mluví a kdo jedná?
9. Ernst Jandl: *Z cizoty* – kdo o kom tu vlastně mluví (+ jeho experimentální hry)
10. Heiner Müller – čím je to slovní bahno (*Hamlet-stroj, Pověření, Materiál k Médece*)
11. Je scénická poznámka drama - Müller: *Popis obrazu*, Handke: *Hodina, ve které jsme o sobě nevěděli*.
12. Martin Crimp: *Pokusy o její život* – kdo za koho tu mluví.
13. Sarah Kane: *Crave, Psychóza 4.48* – no comment

Teoretická/historická literatura:

- AUGUSTOVÁ, Zuzana. *Thomas Bernhard*. Vyd. 1. Brno: Větrné mlýny, 2003.
- RORTY, Richard. *Nahodilost, ironie, solidarita*. Translated by Pavel Toman. 1. vyd. V Praze: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 1996.
- SCHNELLE, Barbora. *Elfriede Jelinek a její divadlo proti divadlu : analýza divadelní estetiky Elfriede Jelinek na základě vybraných her*. Vyd. 1. Brno: Větrné mlýny, 2006.
- PROCHÁZKA, Miroslav. *Znaky dramatu a divadla : studie k teorii a metateorii dramatu a divadla* [Praha]: Panorama, 1988.
- WITTGENSTEIN, Ludwig. *Filosofická zkoumání*. Translated by Jiří Pechar. 2., upr. vyd. Praha: Filosofia, 1998.
- VELTRUSKÝ, Jiří: *Drama jako básnické dílo*, Brno (Host) 1999
- VELTRUSKÝ, Jiří: *Příspěvky k teorii divadla*, Praha (Divadelní ústav) 1994,
- MUKAŘOVSKÝ, Jan: "Dialog a monolog", in *Kapitoly z české poetiky*, sv.1, Praha (Svoboda) 1948, str.129-153
- KOŘENSKÝ, Jan: *Proměny myšlení o řeči*, Praha (Filosofická fakulta University Karlovy) 1998
- DERRIDA, Jacques: *Texty k dekonstrukci*, přel. Miroslav Petříček jr., Bratislava (Archa) 1993
- FISCHER-LICHTE, Erika. *Dejiny drámy : epochy identity v divadle od antiky po současnost'*. Translated by Adam Bžoch. 1. vyd. Bratislava: Divadelný ústav, 2003.
- LEHMANN, Hans-Thies. *Postdramatické divadlo*. 1. vyd. Bratislava: Divadelní ústav, 2007.